

De rol van regionale luchthavens in Europa

Verleden, heden en toekomst

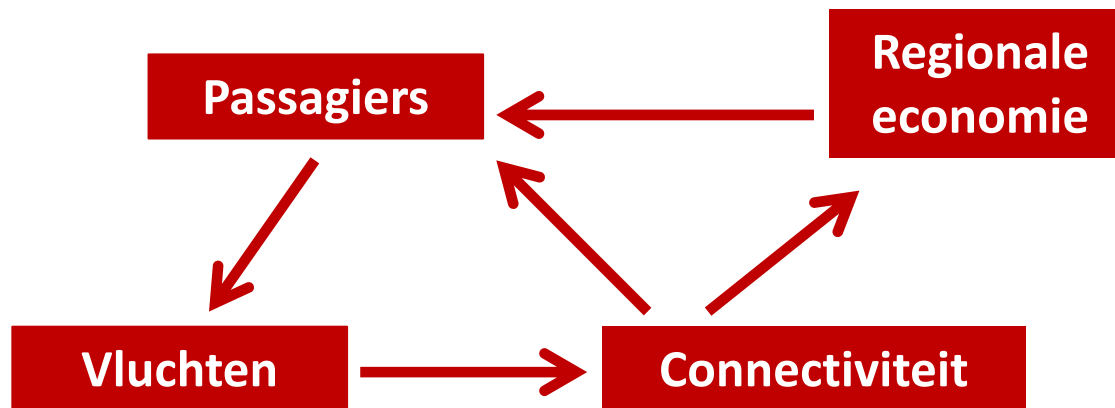
Jan Veldhuis
SEO Economisch Onderzoek

14 februari 2013

seo economic research

A decorative graphic at the bottom of the slide, consisting of several thin, white, jagged lines that resemble a stylized waveform or a series of connected peaks and valleys, set against a solid red background.

Verwevenheid tussen verkeersvolume en economie

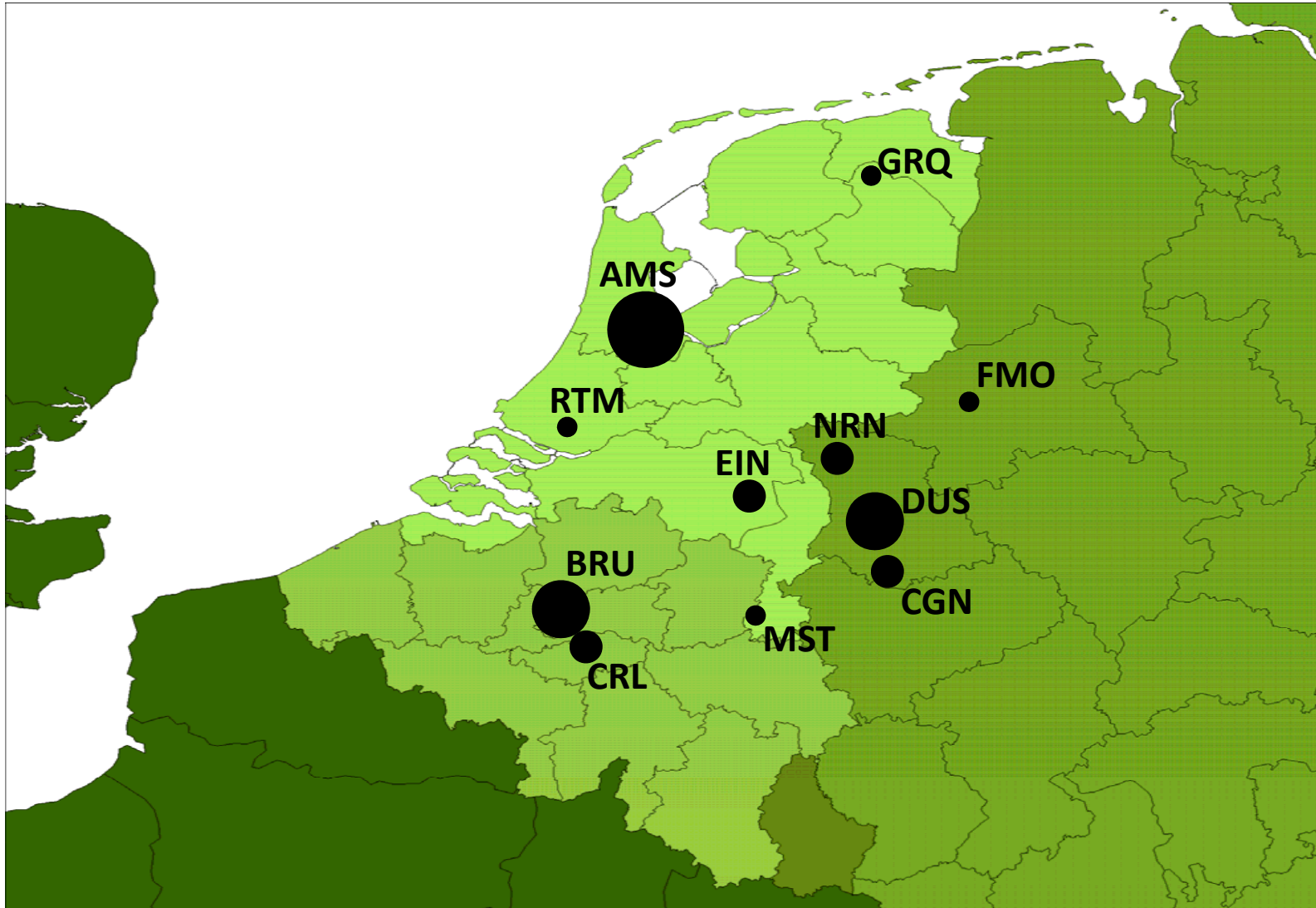

- **Méér passagiers, méér vluchten en méér connectiviteit**
- **Met navenante vergroting achterland**
- **Méér connectiviteit versterkt vestigingsklimaat, regionale economie en daarmee verkeersvolume,**

Marktsegmenten

- **Lokale markt: uitgaand 'vakantieverkeer' ("O-markt")**
 - Gevoelig voor concurrentie met omliggende luchthavens
 - LCC's met lage prijzen kunnen achterland belangrijk vergroten
- **Inkomend vakantieverkeer ("D-markt")**
 - Luchthaven concurreert niet alleen met luchthavens in eigen achterland, maar ook met alle andere potentiële Europese bestemmingen
 - LCC's zijn grote stimulans voor inkomend toerisme, vooral in perifere gebieden, relatief slecht ontsloten door andere maatschappijen
- **Zakelijk verkeer**
 - Kleine regionale luchthavens hebben een relatief groot niet-zakelijk profiel en dus...
 - Beperkte invloed op vestigingsklimaat
 - Invloed van kleine regionale luchthavens op lokale economie en de daarmee samenhangende indirecte werkgelegenheid wordt vaak overdreven

Concurrentie met luchthavens in achterland soms groot

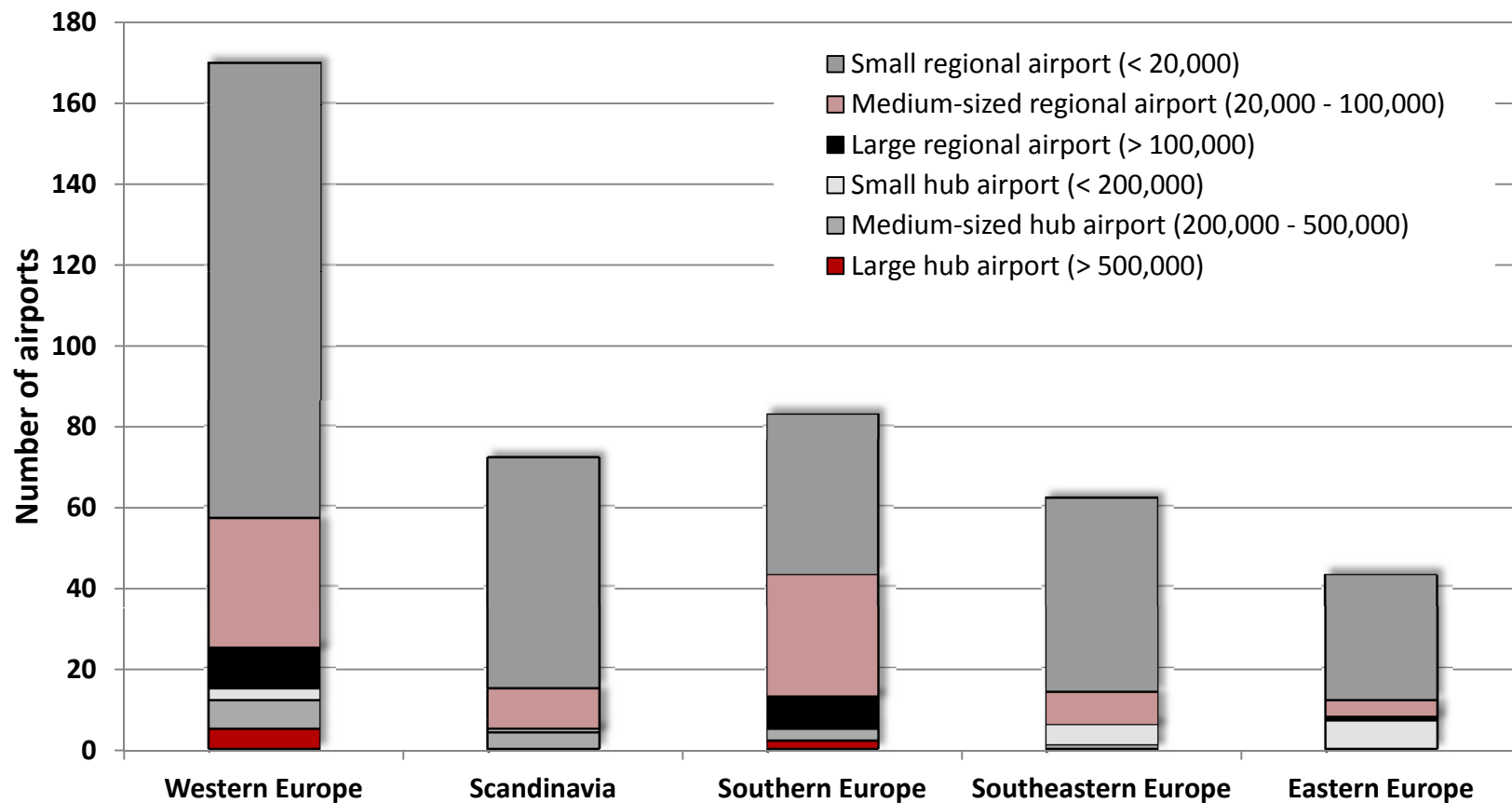
Regionale luchthavens en Europese integratie

- **EU White Paper: *Future airline networks can play a crucial role in “Competitively integrating all European regions in the world economy and achieving European economic progress”***
- **Dus....., regio's zijn gediend met adequate ontsluiting met luchtverkeer**
 - Door luchthavens in nabijheid....
 - Met verbindingen met relevante Europese bestemmingen...
 - Met voldoende frequentie (dagelijks...?)
 - Tegen redelijke prijzen (dus concurrentie..)
- **Maar.....,**
 - Zijn regionale luchthavens wel levensvatbaar?
 - Zo ja, kan aan dit wensenlijstje worden voldaan?

Zijn regionale luchthavens levensvatbaar ?

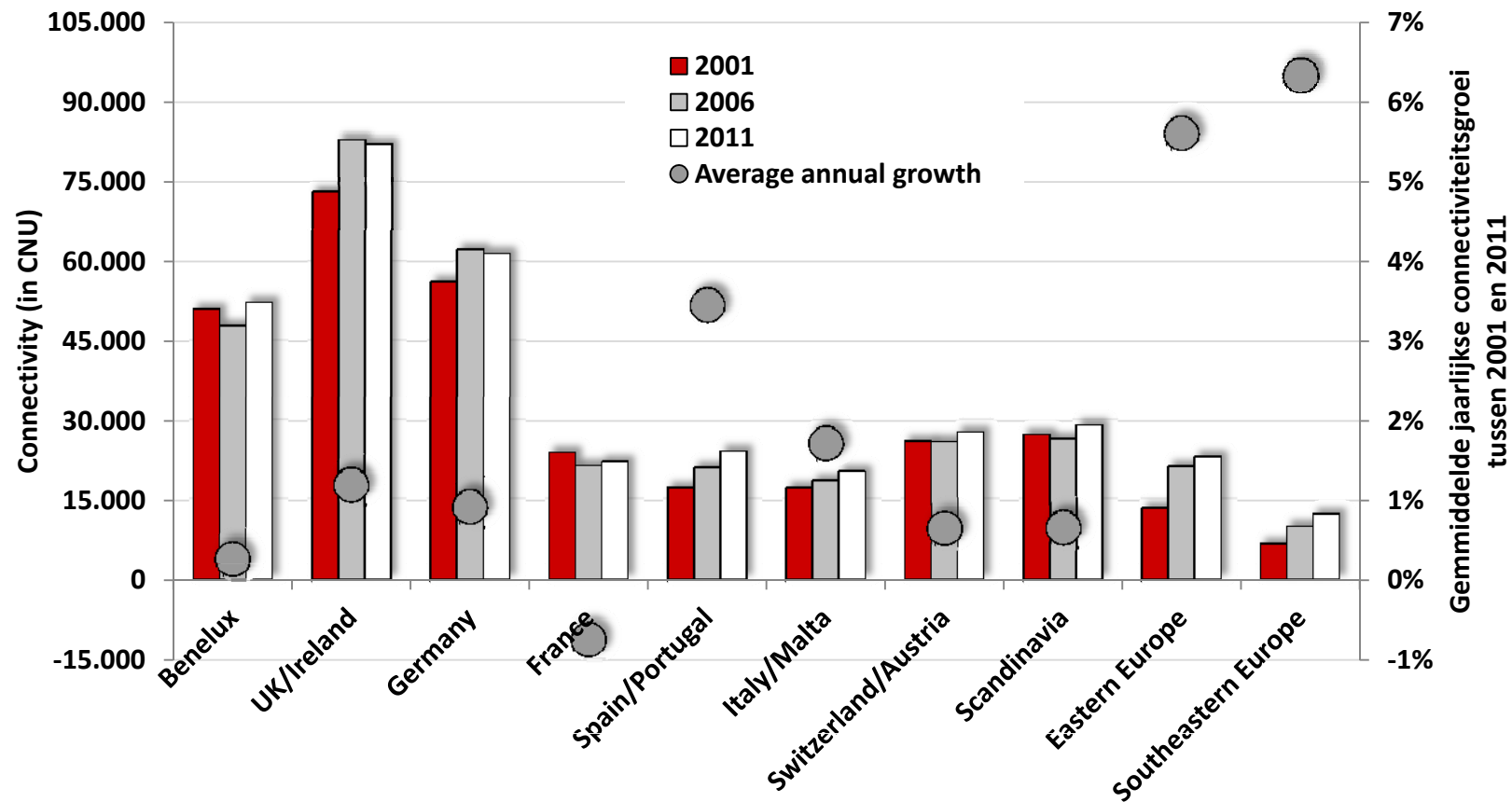
- Eventueel “*Public Service Obligations*” (PSO) of publieke financiering anderszins, mits in overeenstemming met Europese regelgeving
- Zo nee, vuistregel: 1 tot 1,5 miljoen passagiers jaarlijks, mede afhankelijk van.....
 - Hoeveelheid “*non-aviation*” inkomsten
 - Aandeel *low cost carriers*

De meeste Europese luchthavens zijn kleine regionale luchthavens

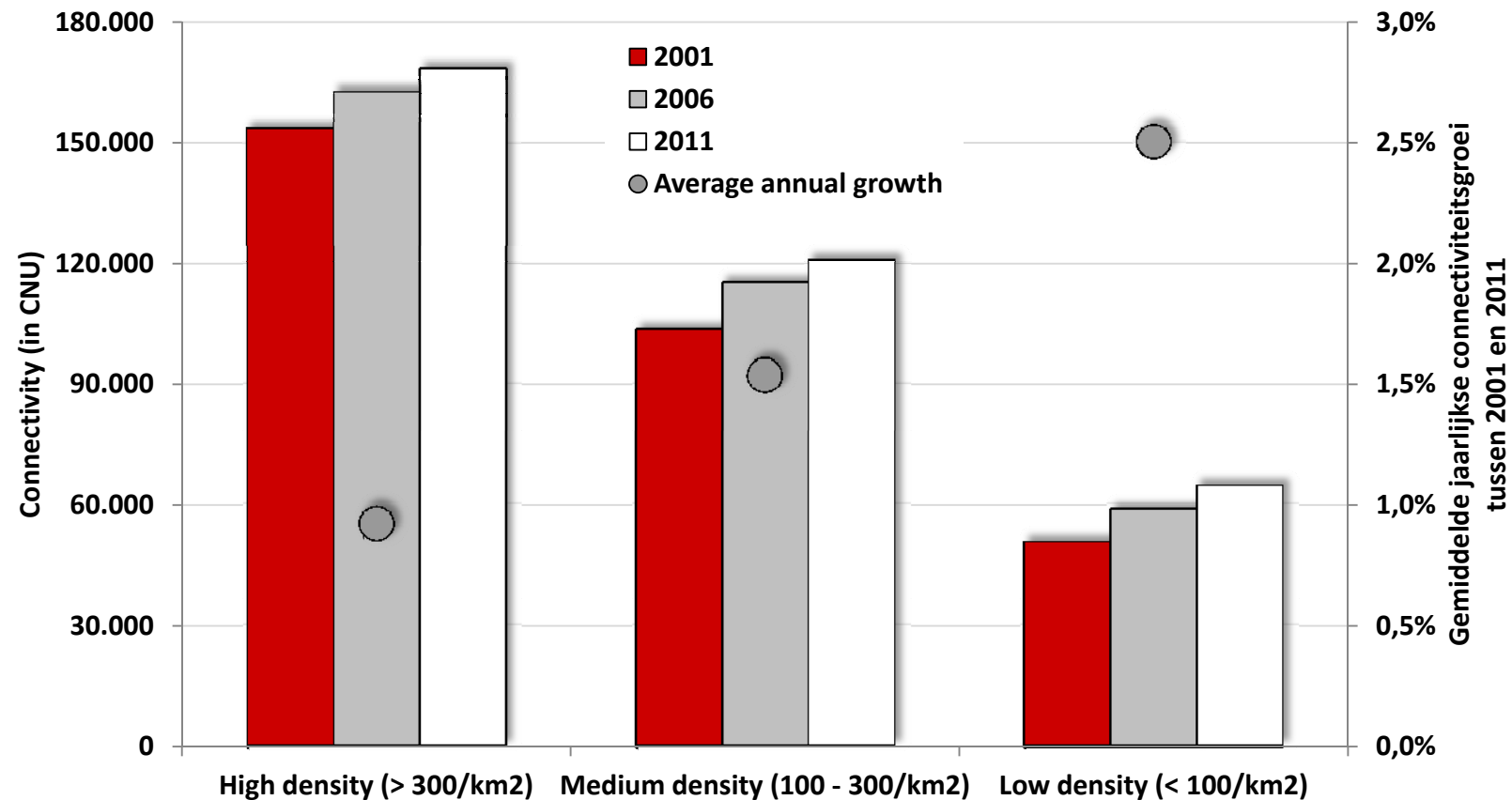
Ontwikkeling *connectivity*: luchtzijdige ontsluiting

Sterke groei in regio's in Oost- en Zuidoost Europa

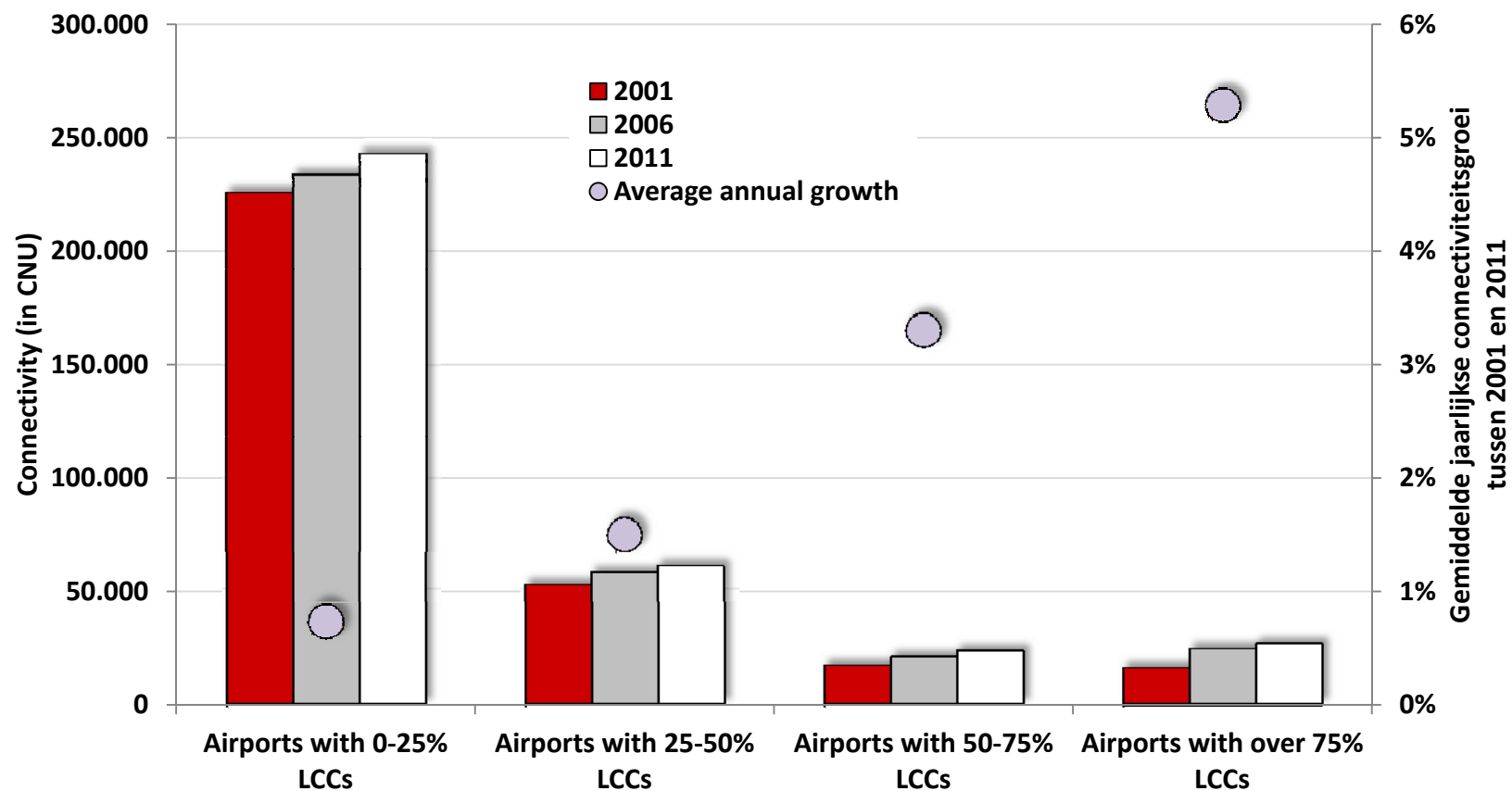

Ontwikkeling *connectivity*: luchtzijdige ontsluiting

Relatief sterke groei in dunbevolkte gebieden

Ontwikkeling *connectivity*: luchtzijdige ontsluiting Laag, maar toenemend aandeel “LCC-luchthavens”

De toekomst: kansen en bedreigingen

■ Kansen:

- Verdere economische groei on Oost- en Zuidoost Europa
- Verdere expansie van LCC's in perifere gebieden
- Aantrekken van FSC's voor verbindingen met hubs kan indirecte connectiviteit belangrijk verbeteren: *feeder*-functie (bv. RTM)
- Overloop als gevolg van capaciteitsschaarste (bv. AMS-LEY)

■ Bedreigingen:

- *Feeder*-functie in *short haul* markten kan worden overgenomen door hogesnelheidstreinen
- Toenemende milieukosten en heffingen anderszins zijn in het nadeel van LCC's en van de daarvan afhankelijke luchthavens en.....
- Kunnen leiden tot verplaatsing van *foot-loose* stoel-capaciteit van LCC's naar andere luchthavens